

Дослідження виробничих, продуктивних та економічно-фінансових показників розвитку сільськогосподарського виробництва регіону підтверджує значний вплив зовнішніх факторів (погодних, цінових, фінансово-кредитного та матеріально-ресурсного забезпечення) на ефективність діяльності аграрного сектору в Кіровоградській та Дніпропетровській областях, що відносяться до зони Степу, що є ризикованою для ведення землеробства.

Ця ситуація характеризує інноваційні процеси в АПВ як нестійкі та позбавлені чітких довгострокових стимулів впровадження інновацій. Вона не забезпечує науковим установам аграрного спрямування ресурсів для постійного оновлення обладнання та достатнього матеріального забезпечення дослідників та обумовлює дефіцит ресурсів на впровадження інноваційних заходів у сільськогосподарських виробників.

Недостатність обігових коштів у сільськогосподарських виробників стримує їх інноваційний шлях розвитку. Забезпечення активізації інноваційних процесів в аграрному секторі на основі постійного оновлення матеріально-технічної та технологічної бази, удосконалення системи адміністрування, розширення ринків збуту – ключові заходи, що здатні гарантувати стабільний рентабельність виробництва сільськогосподарської продукції. Одним зі шляхів розв'язання та вирішення проблем інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України може стати системне і послідовне впровадження принципів державного управління інноваційною діяльністю при поєднанні окремих елементів інноваційного розвитку в єдину цілеспрямовану функціонуючу національну інноваційну систему.

Список використаних джерел:

1. Вернюк Н.О., Дяченко М.І. Регулювання інноваційного розвитку аграрного сектору України. Ефективна економіка. 2021. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.4.96>
2. Гончаренко О. В. Особливості організації інноваційного процесу в агропромисловому виробництві / Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2014. Вип. 6 (ч. 1). С. 172-175.
3. Полегенька М.А. Особливості інноваційної діяльності в агропромислових підприємствах України. Агросвіт. 2017. № 6. С. 49-54.
4. Сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Семеняка І.М., Гайденко О.М., Томашина Г.П. Науково-інноваційне забезпечення розвитку агропромислового виробництва регіону. Вісник аграрної науки. 2019. № 7 (796). С. 75-82.

УДК 334

*Харченко І.В., к.е.н, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ПРІОРИТЕТИ БЕРЕЖЛИВОГО ВИРОБНИЦТВА

Нині наша країна переживає складні умови військового стану, викликані військовими діями з боку сусіда-агресора. Це ще в більшій мірі ставить перед

економікою України актуальну задачу розвитку конкурентного виробництва. Одним з найпередовіших методів виробництва у машинобудуванні є метод бережливого виробництва, створений підприємцями фірми Toyota. Цей метод заслуговує особливої уваги з боку всіх виробників. В розвинених країнах дослідники кажуть про те, що на вивчення особливостей системи бережливого виробництва виділяють величезні кошти. Очевидно, що цей метод дає великі конкурентні перспективи для тих підприємств, які можуть його у себе адекватно його впровадити.

Темою нашої статті є дослідження впровадження бережливого виробництва на українських підприємствах. На нашу думку, дуже важливим у реалізації впровадження системи бережливого виробництва є адекватне дотримання всіх принципів бережливого виробництва. Якщо деякі принципи не реалізуються, то ми не зможемо отримати певних результатів, на які розраховуємо. Одним з найважливіших принципів бережливого виробництва, як на наш погляд, є принцип активізації людського потенціалу. Цей принцип є дуже важливим, тому що як каже стратегія підприємства, головним стратегічним активом є кваліфікований і мотивований персонал, саме персонал, а не обладнання, устаткування і технології. Це відбувається тому, що всі досягнення машинобудування впроваджують люди, які реалізують свої знання, вміння і спроможності вирішувати складні виробничі проблеми. Коли людей не вважають за частину активного виробничого потенціалу, на який треба розраховувати і який допоможе вирішити складні завдання виробництва, тоді на підприємствах виникає дуже багато проблем.

Відомі важливі принципи бережливого виробництва, наприклад, система «щодзінка», яка дозволяє реалізувати принципи поточного виробництва при організації дільниці, побудованої по предметному принципу. Поточне виробництво має великі переваги. Це визнають всі, хто займався організацією виробництва, але органічними є також його недоліки, які витікають з його переваг. Наприклад, необхідне використання високопродуктивного спеціалізованого устаткування приводить до того, що дуже складно переналагоджувати устаткування і освоювати нові види продукції. Японські дослідники зробили так, що в системі «щодзінка» одночасно реалізуються як принципи поточного виробництва, так і переваги серійного виробництва точка. Але для організації системи «щодзінка» ми повинні мати кваліфікований і мотивований персонал. Щоб організувати виробничу дільницю за таким принципом, треба добитися того, щоб робітники хотіли і могли переходити з одного робочого місця на інше і виконувати абсолютно різні виробничі процеси. Все потребує від них високої кваліфікації і мотивації. «Ці різні переваги зміни робочих місць (професійній ротації) можна узагальнити простими словами: повага до людини, тобто гуманізація праці, ріст людського чинника в масовому виробництві.

Такий підхід значно відрізняється від традиційних схем, де масове виробництво веде до розподілу праці і, у свою чергу, до його спеціалізації, спрощенню трудових операцій і, кінець кінцем, робить робітника додатком машини».[5, с.155] Якщо робітники цього виконувати не будуть, то це приведе до того, що принципи закладені в системі «щодзінка» не можуть бути реалізовані у виробництві. А значить, підприємство не отримає бажаних результатів. Якщо є висока повага до робітників, яка реалізується у високому рівні зарплатні,

ставленні до робітника як до особистості, а не як джерела виконання певних виробничих завдань, то такий робітник буде докладати всіх зусиль для того, щоб реалізувати виробничі завдання. Це буде відбуватись навіть у тому випадку, коли завдання потребують таких зусиль, що виходять за рамки його виробничих обов'язків. Якщо ж робітник не мотивований, його зусилля будуть лише в межах його виробничих повноважень і навіть менше. З такими випадками ми зустрічаємось, коли вивчаємо організацію роботи бережливого виробництва на деяких підприємствах Кропивницького. Робітники відчують себе невпевнено, вони не відчують поваги до себе, своїх виробничих обов'язків, вони знають, що можуть бути звільнені в будь-який момент часу. Це приводить до того, що робітники не докладають зусиль для оволодіння суміжними професіями. Як відомо, в системі «щодзінка» використовується багатопроцесне обслуговування устаткування. Воно є необхідною умовою впровадження бережливого виробництва.

В науковій літературі, присвяченій дослідженню сучасного стану українських підприємств, ми не знайшли згадок на впровадження багатопроцесного обслуговування при впровадженні бережливого виробництва [1,2,3]. На відміну від багатостататного обслуговування це означає, що робітник повинен працювати на абсолютно різних верстатах. При цьому рівень виконання виробничих завдань повинен бути дуже високим. Це означає, що робітники повинні мати дуже високу кваліфікацію і бути мотивованими працювати саме на цьому підприємстві, тобто бути впевненими, що в будь-якому випадку вони отримають справедливую оплату праці, справедливе ставлення до себе як для людини і певні гарантії у будь-яких випадку, навіть у разі якогось нещасного випадку. Якщо ж робітники не відчують такого ставлення, то це означає що вони будуть працювати в дуже обмежених. Це буде викликати додаткові проблеми для самого підприємства.

Показовим є підхід Тойоти в ставленні до робітників. Враховуються всі фактори – рівень зарплатні, складність роботи на різному устаткуванні, відчуття справедливості при визначенні рівня оплати праці і ін. Дуже важливим фактором є нагромаджений досвід робітника, який він може передати новачку. Враховується стан здоров'я досвідчених робітників, яким керівництво йде назустріч, а не робить «оргвисновків» – якщо робітник нездоровий, то треба його звільнити. «Очевидно, що міри стомлюваності на кожному робочому місці різні, оскільки різний і характер виконуваних операцій.. При складанні таких графіків необхідно пам'ятати, що розподіл операцій між робітниками має бути справедливим». [6, стр.150] Тому робота для створення відповідного ставлення до робітників, створення відповідної корпоративної культури є дуже важливою для продуктивної роботи підприємства.

На жаль, деякі підприємці до цих пір вважають робітників нерівними для себе партнерами. Відповідно вони мають проблеми при реалізації принципів бережливого виробництва ця ситуація, на наш погляд, є неправильною. Це буде непродуктивним навіть для підприємців, які вважають що вони будуть економити свої кошти на витратах на зарплатню. Тому ми вважаємо що всі принципи бережливого виробництва повинні бути реалізовані не тільки за буквою, але і за духом таким чином, щоб вони могли допомогти реалізувати всі можливості бережливого виробництва.

Найголовнішим принципом, на наш погляд є створення правильної корпоративної культури, тобто затвердження і неухильного дотримання тих принципів, які дозволять створювати атмосферу співробітництва, а не конкуренції і несправедливого ставлення один до одного. Це є дуже важливо особливо в наш час і даний момент. Такі взаємовідносини між підприємцями і роботодавцями дозволять створити прийнятні умови для співпраці дозволять виконати важливі виробничі завдання не тільки для народного господарства, але і для наших захисників військових.

Список використаних джерел:

1. Гринько Т.В. Переваги та недоліки системи «бережливе виробництво» Вісник ДНУ, 2017, №4 веб-сайт, URL: https://www.confcontact.com/2017-ekonomika-i-menedzhment/4_grinko.htm
2. Lean-manufacturing, LEAN. It-enterprise, веб-сайт: URL: <https://www.it.ua/knowledge-base/technology-innovation/lean-manufacturing>
3. Аэростар, Lean-productiion
URL: <https://www.google.com/search?q=%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B4+%D0%B0%D1%8D%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1>
4. Имаи М. Гемба кайдзен: Путь к снижению затрат и повышению качества. / Масааки Имаи. – Москва: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 346 с.
5. Интегрированная концепция бережливое производство + шесть сигм. Учебное пособие Под общей редакцией Г.М. Скударя Видавництво КНЕУ 2011 – 160 с.
6. Монден Я. «Тоета»: методы эффективного управления: / Монден Я. – Москва: экономика, 1989. – 288 с.
7. Синго С. Изучение производственной системы Тойоты с точки зрения организации производства / Сигео Синго. – Москва: Институт комплексных стратегических исследований, 2006. – 312 с.
8. Такеда Х. Синхронизированное производство / Хитоси Такеда. – Москва: Институт комплексных стратегических исследований, 2008. – 288 с.

УДК 339.138

*Яковенко Р.В., к.е.н., доцент,
Економіко-технологічний інститут ім. Роберта Ельворті
м. Кропивницький;
Базака Р.В., к. н. із соц. ком.,
Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Кандиба М.А.
здобувач другого (магістерського) рівня освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ

Сьогодні інтернет представляє доступ до значного масиву програмного забезпечення та сервісів, які дозволяють маркетологу досліджувати репутацію фірми в засобах масової інформації в мережі, зокрема платформи для моніторингу репутації в соціальних мережах. Наприклад, YouScan – платформа